

Leszek Teusz

"Śmierć i perspektywa nadziei", Antoni Siemianowski, Gniezno 1992 : [recenzja]

Sztuka i Filozofia 6, 235-236

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Antoni Siemianowski: *Śmierć i perspektywa nadziei. Esej filozoficzny o ostatecznych sprawach człowieka*. Drukarnia Scriptor. Gniezno 1992, s. 168.

W *Przedmowie* Karol Tarnowski napisał: „Jest to książka na gruncie polskim absolutnie pionierska, a zarazem jedna z najuczciwszych i zapewne najwnikliwszych w literaturze światowej, pomimo jej prostego, dostępnego dla szerokiej publiczności języka. Autor nieustraszenie spogląda na fenomen śmierci i wypatruje jej cech istotnych bez powziętych z góry religijnych czy metafizycznych założeń, spełniając w ten sposób postulaty wczesnej fenomenologii, której książka jest bardzo przekonującym przykładem”.

Konfrontacja twierdzeń zawartych w słowie wstępnym z tekstem książki w pełni potwierdza jej wyjątkowość. Mamy do czynienia z zamierzeniem bardzo odważnym: próbą filozoficznej refleksji nad zjawiskiem śmierci, poszukiwaniem egzystencjalnej prawdy o „ostatecznych sprawach” ludzkiego życia.

Autor podejmuje rozważania o śmierci w szerokim kontekście filozoficznym. Ukazuje, jak różni filozofowie wyjaśniali zjawisko śmierci człowieka oraz jakie formułowali argumenty na temat jego nieśmiertelności.

Spoglądając na fenomen śmierci poprzez pryzmat reprezentatywnych stanowisk filozoficznych autor zarysowuje również perspektywę teologiczną, której — jak zauważa — pominąć nie można, bez zasadniczej szkody dla rzetelnej i uczciwej refleksji nad śmiercią człowieka.

Książka składa się z pięciu rozdziałów, z których pierwszy (*Współczesne zainteresowania śmiercią*) oraz ostatni (*Śmierć i nieśmiertelność w filozofii i w życiu codziennym*) wyznaczają logiczne spektrum dla prowadzonej przez Antoniego Siemianowskiego filozoficznej refleksji.

Karol Tarnowski w zakończeniu słowa wstępnego zauważa, że „filozofia to «miłość mądrości», czyli nie tylko i nie przede wszystkim tego, co nas ciekawi, lecz tego, co nas naprawdę obchodzi i dotyczy — cała wielka filozofia czerpie swe soki z prawd egzystencjalnych. Jej zadaniem jest bowiem ostatecznie, mówiąc językiem Karla Jaspersa

«rozświetlenie egzystencji» w poszukiwaniu ostatecznego sensu jej samej i dlatego także świata”.

Książka *Śmierć w perspektywie nadziei*, można to z całą odpowiedzialnością i przekonaniem stwierdzić, do tego rozświetlenia egzystencji w sposób istotny się przyczynia.

Leszek Teusz

